

Asia: VN/2935/2021

Lausuntopyyntö - Uusi väliaikainen laki yhteisöjen kokouksista

Lausunnonantajan lausunto

1. Minkä tahon kannalta annat lausunnon:

Yhdistys tai liitto

2. Onko tarpeen jatkaa voimassa olevan väliaikaisen lain 677/2020 mukaisia kokouksen järjestämistä ja osallistumista helpottavien poikkeusten voimassa oloa?

Kyllä yhdistysten osalta

Perustelut:

-

3. Mihin asti poikkeusten voimassaoloa on mielestäsi tarpeen jatkaa?

Kesäkuun 2022 loppuun

Perustelut:

Koronaepidemiatilanteen tuoma epävarmuus ja erilaiset kokoontumisrajoitukset tulevat todennäköisesti jatkumaan pidemmän aikaa. Siksi on hyvä ennakoitua jatkua poikkeamislakia, jotta yhdistystoimijoilla on näkymä, miten yhdistystoimintaa voidaan jatkaa ja päätöksenteko taata myös poikkeuksellisissa oloissa.

4. Muut ehdotukset ja kommentit

Lain perusteluissa todetaan, ettei ole perusteita kevään 2021 varsinaisten yhtiökokousten, osuuskunnan kokousten, yhdistyksen kokousten ja väliaikaisen lain 6 §:ssä tarkoitettujen kokousten pitämisen määräajan jatkamiseen, koska epidemiasta mahdollisesti aiheutuvat kokoontumisrajoitukset voidaan ottaa ennalta huomioon kuluvana vuonna ja etäosallistumiskäytännöt ovat kehittyneet riittävästi.

Edelliseen viitaten lainsäätäjän ymmärrys näyttää olevan, että kaikilla yhdistyksillä etäosallistumismahdollisuudet ovat kehittyneet. Invalidiliiton kokemuksen mukaan monissa yhdistyksissä ei edelleenkään ole mahdollista järjestää etäkokousta joko osaamisen tai sovellusten ja laitteiden puuttumisen takia. Lisäksi tulisi huomioida, että vaikka teknisesti ja hallituksen taitojen puolesta etäkokous olisi mahdollinen, käytännössä jäsenten osallistuminen voi olla mahdotonta laitteiden tai osaamisen puutteiden vuoksi. Postitse osallistuminen etukäteen ei myöskään aina ole mahdollista kokouksessa päätettävien asioiden vuoksi, esim. kokouksessa jäsenten on mahdollista esittää reaaliaikaisesti asioita kuten henkilövalintoja. Vaikka kokoukseen olisi kokoontumisrajoitusten puolesta mahdollista osallistua perinteisellä tavalla eli tulemalla paikalle, se ei kuitenkaan välttämättä ole mahdollista esim. riskiryhmiin kuuluville tai heidän läheisilleen tartuntariskin vuoksi. Rokotuskattavuus kasvaa koko ajan, mutta virusmuunnoksista ja niiden vaikutuksista immuniteettiin ei voida tietää lähivuosien osalta.

Invalidiliitto esittää, että poikkeamislakiin säädetään mahdollisuus siirtää yhdistyksen kokousta esim. puolella vuodella tai yhdistää kevät- ja syyskokoukset. Kokemus on osoittanut, että mahdollinen epidemiatilanne paranee yleensä kesäkuukausien ajaksi. Näin hallituksen ei tarvitsisi pohtia, onko kokouksen lykkääminen tai kevät- ja syyskokouksen yhdistäminen kokonaisarviointin mukaisesti lainvoimainen. Erityisesti pienten, vapaaehtois pohjalta toimivien yhdistysten osalta tämä lisäys selkeyttäisi tilannetta merkittävästi.

Lakiesityksen mukaan hallitus voi päättää, että kesäkuun 2022 loppuun mennessä järjestettävään yhdistyksen kokoukseen osallistumisen edellytyksenä on ilmoittautuminen yhdistyksen kokoukseen viimeistään tiettyinä päivinä, joka voi olla aikaisintaan kaksi viikkoa ennen kokousta. Tällöin kokoukutsuaika lasketaan viimeisestä ilmoittautumispäivästä. Invalidiliiton kokemuksen mukaan lainkohdan ymmärtäminen on ollut vaikeaa. Lain selkeyttä voisi lisätä, jos 4§ kolmas momentti päättyisi lauseeseen ”Tällöin kokoukutsun julkaisemisen määräaika lasketaan viimeisestä ilmoittautumispäivästä eikä varsinaisesta kokouspäivästä”.

Poikkeamislaisissa esitetään, että hallituksen päätöksellä voidaan sallia, että asiamies voi edustaa yhtä tai useampaa jäsentä yhdistyksen kokouksessa. Invalidiliitto kannattaa tätä, koska se mahdollistaa päätösvallan käyttämisen myös henkilölle, joka ei voi osallistua kokoukseen esim. riskiryhmään kuulumisen tai karanteenipäätöksen vuoksi. Epäselviä tilanteita voi kuitenkin aiheuttaa se, että saman asiamiehen edustamien jäsenten tai valtuutettujen yhteenlaskettu äänimäärä on enintään kymmenesosa kokouksessa edustettujen jäsenten tai valtuutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä. Voi syntyä tilanteita, joissa asiamies ei tämän rajoituksen vuoksi voi edustaa kaikkia edustamiaan henkilöitä ja käyttää heidän ääniään. Velvoite ennakoilmoittautumiseen voi selkeyttää tilannetta, muttei kaikissa tilanteissa poista epäselvien tilanteiden mahdollisuutta.

Lisätietoa vastaava järjestöasiantuntija Mirva Kiiveri, mirva.kiiveri@invalidiliitto.fi, 044 765 0658.

Kiiveri Mirva
Invalidiliitto ry